

Dalvíkurskóli

Samfélagsfræði

- 1) Þau hæfniviðmið sem eru eins hjá 1. – 4. bekk verður einkum unnið með í lífsleiknitímum, meðal annars í tengslum við Uppbyggingarstefnuna og bekkjarfundi.
- 2) Annað hvert ár er trúarbragðfræði kennd í 3. og 4. bekk og hæfniviðmið sem tengjast því viðfangsefni eru því hin sömu í báðum bekkjum.
- 3) Annað hvert ár er kennt um landnám Íslands í 3. og 4. bekk og hæfniviðmið sem tengjast því viðfangsefni eru því hin sömu í báðum bekkjum.
- 4) Annað hvert ár er kennt um líf og störf sveitafólks á Íslandi um aldamótin 1900 í 3. og 4. bekk og hæfniviðmið sem tengjast því viðfangsefni eru því hin sömu í báðum bekkjum.

Námsþáttur	1.bekkur	2.bekkur	3. bekkur	4. bekkur
Reynsluheimur. <u>Umhverfi, samfélag, saga, menning: Hæfni nemanda til að skilja veruleikann.</u> <ul style="list-style-type: none"> • Mannlíf • Sjálfbærni • Siðferði • Staða Íslands og saga • Heimabyggð • Jörðin • Heimssaga • Trúarbrögð • Náttúruskilyrði • Auðlindir • Gildi • Náttúruferlar • Lýðræði • Orskasamhengi • Fjölmening • Túlkun • Fjölskyldugerðir • Stjórnkerfi • Velferðarsamfélagið • Stjórnmal • Upplýsingalæsi • Gagnrýnin hugsun • Kortalæsi • Miðlalæsi • Heimildarýni • Sögulæsi • Kynjafræði • Merkingarleit • Menningarlæsi • Fjármálalæsi 	Við lok 4. bekkjar á nemandi að geta (skv. aðalnámskrá grunnskóla bls. 198-200): <ul style="list-style-type: none"> • Borið kennsl á gildi, svo sem virðingu fyrir sjálfum sér og öðrum, umhyggju og sáttfýsi. • Bent á tengsl valinna þátta í samfélagi, náttúru, trú og lífsviðhorfi, einkum í nærsamfélaginu. • Lýst samhengi orða, athafna og afleiðinga. • Nefnt dæmi um einkenni og stöðu Íslands í heiminum í ljósi legu, sögu og menningar. • Sagt frá einkennum og sögu heimabyggðar og tengslum við önnur svæði á Íslandi. • Aflað sér og nýtt vitneskju um samfélagsmálefni í námsgögnum og miðlum. • Rætt um samfélagið og notað valin hugtök í því samhengi. • Gert sér grein fyrir nokkrum einkennum þess að náttúruferlar breytist vegna ytri áhrifa. • Sagt frá dæmum, um hvernig loftslag og gróðurfar hafa áhrif á hvernig fólk lifir. • Bent á dæmi um áhrif tækni og framkvæmda á mannlíf og umhverfi. • Gert sér grein fyrir gildi náttúru og umhverfis og mikilvægi góðrar umgengni. • Áttað sig á hlutverki landakorta og notagildi þeirra. • Sagt frá atburðum og persónum á völdum tímum, sem tengjast nærsamfélaginu. • Velt fyrir sér upplýsingum, gildi þeirra og áreiðanleika. • Komið auga á nokkra þætti sem hafa haft áhrif á mannlífið í tímans rás, svo sem umhverfi og skipulag samfélaga. • Sagt frá gerð og mótun íslensks samfélags fyrir og nú. . • Sagt frá völdum þáttum og tímabilum í sögu fjölskyldu og heimabyggðar. • Bent á dæmi um hvernig sagan birtist í munum og minningum. • Áttað sig á að trúar- og lífsviðhorf fólks birtast í mismunandi viðhorfum, siðum og venjum. • Velt fyrir sér nærtækum spurningum sem tengjast trú, lífsviðhorfi og breytni. • Sagt deili á nokkrum frásögnum, helstu hátiðum og siðum kristni og annarra trúarbragða, einkum í nærsamfélaginu. • Áttað sig á muninum á völdum þáttum trúar- og lífsviðhorfa. • Komið auga á dæmi um áhrif biblíunnar á samfélagið. • Nefnt dæmi um trúarlegar vísanir í listum og bókmenntum. • Áttað sig á mikilvægi fjölskyldunnar og fjölbreytni fjölskyldugerða í samfélagi manna. • Bent á dæmi um lýðræðislega þætti í nærsamfélaginu. • Bent á nokkrar mikilvægar stofnanir samfélagsins. • Áttað sig á gildi samhjalpar í samfélaginu. • Áttað sig á að hann er hluti af stærra samfélagi. • Lýst kostnaði vegna eigin neyslu og átti sig á ýmsum tilboðum sem hvetja til útgjalda og neyslu. • Varast hættur á heimili sínu og í nágrenninu. 			

<p>Nemandi:</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Sýnir sjálfum sér og öðrum virðingu. • Sýnir umhyggju og sáttfýsi. • Skilur samband milli orða, athafna og afleiðinga. • Áttar sig á gildi samhjalpar í samfélaginu. • Áttar sig á að hann er hluti af stærra samfélagi. • Gerir sér grein fyrir gildi náttúru og umhverfis og mikilvægi góðrar umgengni. • Varast hættur á heimili sínu og í nágrenninu. • Getur rætt um samfélagið og notað valin hugtök í því samhengi. • Áttar sig á mikilvægi fjölskyldunnar og fjölbreytni fjölskyldugerða í samfélagi manna. 	<ul style="list-style-type: none"> • Getur bent á tengsl valinna þátta í samfélagi, náttúru, trú og lífsviðhorfi, einkum í nærsamfélaginu. • Getur sagt frá völdum þáttum og tímabilum í sögu fjölskyldu og heimabyggðar. • Getur sagt frá einkennum og sögu heimabyggðar og tengslum við önnur svæði á Íslandi. • Getur rætt um samfélagið og notað valin hugtök í því samhengi. • Gerir sér grein fyrir nokkrum einkennum þess að náttúrufar breytist vegna ytri áhrifa. • Áttar sig á hlutverki landakorta og notagildi þeirra. 	<ul style="list-style-type: none"> • Getur aflað sér og nýtt vitneskju um samfélagsmálefni í námsgögnum og miðlum. • Getur sagt frá dæmum, um hvernig loftslag og gróðurfar hafa áhrif á lífshætti fólks. • Getur bent á dæmi um áhrif tækni og framkvæmda á mannlíf og umhverfi. • Getur sagt frá atburðum og persónum á völdum tímum, sem tengjast nærsamfélaginu. • Getur velt fyrir sér upplýsingum, gildi þeirra og áreiðanleika. • Getur komið auga á nokkra þætti sem hafa haft áhrif á mannlífið í tímans rás, svo sem umhverfi og skipulag samfélaga. • Getur sagt frá gerð og mótun íslensks samfélags fyrr og nú. • Getur bent á dæmi um hvernig sagan birtist í munum og minningum. • Áttar sig á að trúar- og lífsviðhorf fólks birtast í mismunandi viðhorfum, siðum og venjum. • Getur velt fyrir sér nærtækum spurningum sem tengjast trú, lífsviðhorfi og breytni. • Getur sagt deili á nokkrum frásögnum, helstu hátíðum og siðum kristni og annarra trúarbragða, einkum í nær-samfélaginu. • Kemur auga á dæmi um áhrif biblíunnar á samfélagið. • Getur nefnt dæmi um trúarlegar vísanir í listum og bókmenntum. 	<ul style="list-style-type: none"> • Getur lýst kostnaði vegna eigin neyslu og áttar sig á ýmsum tilboðum sem hvetja til útgjalda og neyslu. • Getur nefnt dæmi um einkenni og stöðu Íslands í heiminum í ljósi legu, sögu og menningar. • Getur bent á dæmi um lýðræðislega þætti í nærsamfélaginu. • Fær fræðslu um slysavarnir (<i>6H heilsunnar</i>-skólahjúkrunarfræðingur)
<p>Hugarheimur <i>Sjálfsmynd: Hæfni nemanda til að átta sig á sjálfum sér og öðrum.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Sjálfsvitund • Persónumótun • Gildismat 	<p>Við lok 4. bekkjar á nemandi að geta (skv. Aðalnámskrá grunnskóla bls. 198-200):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sagt frá sjálfum sér með hliðsjón af búsetu, uppruna, fjölskyldu, siðum og venjum. • Bent á gildi jákvæðra viðhorfa og gilda fyrir sjálfan sig. • Bent á dæmi um hefðbundin kynhlutverk og breytingar á þeim. • Gert sér grein fyrir hvar styrkur hans liggur. • Bent á fyrirmyndir sem hafa áhrif á hann. • Áttað sig á og lýst ýmsum tilfinningum, svo sem gleði, sorg og reiði. 			

<ul style="list-style-type: none"> • Siðgæðisvitund • Menntun • Heilbrigði og velferð • Staðalmyndir • Réttisýni • Ábyrgð • Frelsi • Manngildi • Samhygð • Jafnrétti • Lífsviðhorf • Gagnrýnin hugsun • Fyrirmyndir • Tilfinninganæmi • Sköpun • Tjáning • Framsýni • Ígrundun 	<ul style="list-style-type: none"> • Gert sér grein fyrir þörf sinni fyrir næringu, hvíld, hreyfingu og hreinlæti. • Gert sér grein fyrir að í umhverfinu eru margvísleg áreiti, jákvæð og neikvæð, sem hafa áhrif á líf hans. • Gert sér grein fyrir jafngildi sínu og annarra manna. • Sett sig í spor annarra jafnaldra. • Sett sér markmið og gert áætlanir við úrlausn afmarkaðra verkefna. 			
Nemandi:	<ul style="list-style-type: none"> • Getur bent á gildi jákvæðra viðhorfa og gilda fyrir sjálfan sig. • Gerir sér grein fyrir hvar styrkur hans liggur. • Gerir sér grein fyrir að í umhverfinu eru margvísleg áreiti, jákvæð og neikvæð, sem hafa áhrif á líf hans. • Gerir sér grein fyrir jafngildi sínu og annarra manna. • Setur sig í spor annarra jafnaldra. • Gerir sér grein fyrir þörf sinni fyrir næringu, hvíld, hreyfingu og hreinlæti. • Áttar sig á og getur lýst ýmsum tilfinningum, svo sem gleði, sorg og reiði. • Fær fræðslu um hollustu, hreyfingu, hreinlæti, hvíld, hamingju og tannvernd (<i>6H heilsunnar-skólahjúkrunarfræðingur</i>). 	<ul style="list-style-type: none"> • Gerir sér grein fyrir hvar styrkur hans liggur. • Fær fræðslu um svefn, hamingju og tilfinningar (<i>6H heilsunnar-skólahjúkrunarfræðingur</i>) 	<ul style="list-style-type: none"> • Getur sett sig í spor annarra jafnaldra. • Getur bent á dæmi um hefðbundin kynhlutverk og breytingar á þeim. • Getur bent á fyrirmyndir sem hafa áhrif á hann. • Fær fræðslu um hollustu og hreyfingu (<i>6H heilsunnar-skólahjúkrunarfræðingur</i>) 	<ul style="list-style-type: none"> • Getur bent á gildi jákvæðra viðhorfa og gilda fyrir sjálfan sig. • Gerir sér grein fyrir að í umhverfinu eru margvísleg áreiti, jákvæð og neikvæð, sem hafa áhrif á líf hans. • Getur sett sér markmið og gert áætlanir við úrlausn afmarkaðra verkefna. • Fær fræðslu um slysavarnir, hvíld, sjálfsmýnd, hamingju og tannvernd (<i>6H heilsunnar-skólahjúkrunarfræðingur</i>)
Félagsheimur <i>Samskipti: Hæfni nemanda til að mynda og þróa tengsl sín við aðra.</i> <ul style="list-style-type: none"> • Félagsvitund • Borgaravitund 	Við lok 4. bekkjar á nemandi að geta (skv. Aðalnámskrá grunnskóla bls. 198-200): <ul style="list-style-type: none"> • Tekið þátt í samstarfi og samræðu í jafningjahópi. • Áttað sig á að fólk býr við ólík fjölskylduform, hefur ólíkan bakgrunn og ber virðingu fyrir mismunandi lífsviðhorfum og lífsháttum. • Hlustað á og greint að, ólíkar skoðanir. • Rætt um valin samfélagsleg og siðferðileg málefni. • Rætt um réttindi sín og skyldur í nærsamfélaginu og sýnt ábyrgð í samskiptum við aðra og þekki til Barnasáttmála Sameinuðu þjóðanna, • Tjáð þekkingu sína og viðhorf með ýmsum hætti. 			

<ul style="list-style-type: none">• Umburðarlyndi• Samfélagsreglur• Borgaralegar skyldur• Frelsi og ábyrgð• Félagsfærni• Kynheilbrigði• Jafnrétti• Réttlæti• Virðing• Mannréttindi• Umhyggja og velferð• Sáttfýsi• Vinátta• Lýðræði• Ofbeldi• Samræða• Gagnrýnin hugsun• Tjáning• Miðlun• Sköpun• Leikur	<ul style="list-style-type: none">• Áttað sig á gildi jafnréttis í daglegum samskiptum.• Sýnt tillitssemi og virðingu í samskiptum og samvinnu við aðra.• Áttað sig á ýmiss konar afleiðingum athafna sinna.• Sýnt að hann virðir reglur í samskiptum fólks, skráðar og óskráðar, og nefnt dæmi um slíkar reglur.• Sett sig inn í málefni nærsamfélagsins,• Sýnt tillitssemi og umhyggju í leik og starfi.			
Nemandi:	<ul style="list-style-type: none">• Tekur þátt í samstarfi og samræðu í jafningjahópi.• Getur hlustað á og greint að, ólíkar skoðanir.• Getur rætt um réttindi sín og skyldur í nærsamfélaginu og sýnt ábyrgð í samskiptum við aðra og þekkir til <i>Barnasáttmála sameinuðu þjóðanna</i>.• Tjáir þekkingu sína og viðhorf með ýmsum hætti.• Áttar sig á gildi jafnréttis í daglegum samskiptum.• Sýnir tillitssemi og virðingu í samskiptum og samvinnu við aðra.• Áttar sig á ýmiss konar afleiðingum athafna sinna.• Sýnir að hann virðir reglur í samskiptum fólks, skráðar og óskráðar, og getur nefnt dæmi um slíkar reglur.• Sýnir tillitssemi og umhyggju í leik og starfi.	<ul style="list-style-type: none">• Áttar sig á að fólk býr við ólík fjölskylduform.	<ul style="list-style-type: none">• Áttar sig á að fólk hefur ólíkan bakgrunn.• Ber virðingu fyrir mismunandi lífsviðhorfum og lífsháttum.	<ul style="list-style-type: none">• Getur rætt um valin samfélagsleg og siðferðileg málefni.• Getur sett sig inn í málefni nærsamfélagsins.